

A „KELET” előfizetési díja:

Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva

Egész évre 16 frt.

Félévre 8 „

Negyedévre 4 „

Egy óra helyben 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik a „Kelet” mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET.

POLITIKAI ES KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Hirdetési díjak

Hatszor használt garmond sor vagy annak tere 6 kr.
Bélyegj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus den Wolzelle 36.)
Hassenstein et Volger (Wallfischgasse 10.)
Budapest: Hassenstein et Volger Publicitische Bureau Budapest (Weisz mő. hirdetések felvételi irod. Bécsben Wolzelle 18. és Budapest sorvátár 5. sz.)

Nyitléri cikkek

garmond sora után 25 kr. fizetendő.

Szerkesztői szállítás:

Főtér 4-ik szám hová a lap szellemi részét illető közlemények ezimzendők.

ÁZ ÉRTÉKESEB CZIKKEK DIJAZTATNAK.

Kéziratok nem adának vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Kolozsvár, 1877. decz. 5.

(?) Az a tizenkét napi esés, mely Ozmán pasának már ezelőtt több, mint egy hónapja rendelkezésére állott, úgy látszik ugyanabból az anyagból készült, mint az új-testamentomi halak és kenyerék. A tizenkét nap eltelt kétszer, el háromszor s a győzhetetlen orosz-román hadak még mindig nem saját egyverükben, hanem nagy szövetségesükben: a szükségben biznak, melynek előbb-utóbb csak meg kell az elhagyatott Ozmán pasát ejteni.

Plevna eleste azonban, úgy látszik, ép oly kevésbé fogna Törökországra nézve azaz lenni, a minek az orosz fenhéjzása a gyermekét már megszületése előtt keresztelgetni szereti: Kelet Sedánjává, mint a tizenkét napi esés nem akar háromszor tizenkét nap alatt is elfogyi. Mert, hogy Mehemed Ali sofiai serge épen nem megvetendő tényezőként lépett az actió terére, legjobban bizonyítja az a tény, hogy Szerbia már hónapok óta kürtögetett hadienete ismét és ismét távolabbi terminusokra halasztatik.

De, ha mindjárt a tehetetlen inertia jellemzi is az Oroszországnak nevezett nagy most; ha mindjárt minden gárdák és rendkivüi ujonezozások mellett sem bir az északi collossus a háboru-vajadás kilenczedik hónapjában is valamely jelentősebb eredményt világra hozni; ha mindjárt a törökök bámulatos hűsége mindig újabb nehézségeket gördít a hódító hadjárat útjába: mindamellett nem tagadhatni, hogy a kilátások, melyek az igaz ügy rendelkezésére állanak, épen nem mondhatók kezesgetőknek.

S ezt nem csak azért mondhatni el, hogy Európa részéről, mint látszik, egyáltalán semminemű támogatásra sem számíthat a szorongatott ország, hanem és főként azért, mert magában Törökországban igen aggasztó jelek kezdenek mutatkozni arra nézve, hogy az a vas erő, mely a török hadfiakat a halál mezején oly kitüntetően jellemzi, épen nem akar a nép otthon maradt részében nyilvánulni, sőt mindinkább valószínűvé válik, hogy az önvédelem harcának lázas feszültsége e tulajdonságzott állapotban soká fön nem tartja magát s egy szép reggelen csak arra ébredhet a bámoló világ, hogy a halálos ellenével való Törökország önmagában is meghasonlott s a belháboru iszonyatosságai végzik el azt, a mit az orosz invasio elvégezni nem birt.

Mi részünkről ilyszertü aggály hangját sejtjük abban a politikai enunciatióban, nem annyira nyíltan kifejezve, mint inkább a sorok között zsongva-bongva. a melylyel a száműzött Midhát pasa erős kritika formájában

inti nemzetét, az elfogulatlan szemlélő hidegvérrel vetve szemére hazájának azokat az ismételve elkövetett hibákat, melyek a török nemzet történetének legutóbbi egy-két éve alatt, talán végzetesen, elkövetetének.

A nyílt levél, mely e lap hasábjain is közölve vala, bár inkább buzditó hangon akar néphez szólani, de azért nem tagadható, hogy hazafi aggály borús színezete jellemzi az egészet s ha épen egészen későnek nem tekintik is még az orvoslás lehetőségét, de a jobb utra térülés utolsó terminusát már igen közel állónak tartja s a baj gyökerét épen abban látja, a mi a népek végveszedelmét szokta megelőzni: a benső meghasonlásban.

S a mit Midhát ez enunciatiója csak burkoltan mer és akar kifejezni, ugyanazt látszik bizonyítani az a forrongás, tompamóraj, mely a Bosporos partjairól hangzik ide át hozzánk ama hírlélesekben, melyek a császári palotában sziporkázó viszongásokról, a főváros népének feszült hangulatáról szólnak.

Valószínű, hogy a nagy száműzöttet, a török alkotmány tervezőjét és létrehozóját, épen ezek a jelek indították nyílt levelek közvételére, még a távolból is hatni akarván forrón szeretett hazájára, nemzete sorsára, mely a halál küzdelmélt oly bámulatosan vívja ugyan, de mely a küllelenségnél sokkal veszélyesebb belső ellenséget: a polgár-háborut leküzdeni bizonynyal nem bírta.

Európa, a közönyös Európa, még úgy járhat a keleti kérdéssel, mint a római király a Sybilla könyveivel. Ismét és ismét megnyílt az alkalom, hogy a kért ár lefizetésével — az erőlyes föllépéssel — megváltassa saját érdekeit — s az alkalom ismét és ismét el lön szalaszta. A könyvek száma mind apad s az ár nem csak ugyanaz marad, de még fokozódik is. A rohamosan fejlődő események ez árt leküzdetlen nagyra is emelhetik — legalább az orosz lapokban nyilatkozó követelő hangok ezt látszanak tanusítani.

S a még megmaradt Sybilla-könyvek megvétele mégis folyton késik. Csak el ne késsék . . .

A kolozsvári orvos-természettudományi társulat 1877 december 1-én tartott hetedik természettudományi estélye.

Koch Antal értekezik.

Erdélynek a műiparban értékesíthető ásványairól és kőzetekéről.

Alig hiszem, hogy időszerűbb és érdekesebb tárgyat választhattam volna mai előadásomhoz, mint azon ásványokat és kőzeteket, melyek a mi

különféle ásványterményekben oly dúsz ország részünkben eddigéle még használatlanul, parlagon hevernek, holott ha a műipár feldolgozná őket, ezereknek gazdag jövedelmi forrást nyitnának. Holnap fog megnyílni a kolozsvári negyület által rendezett erdélyi műiparkiallítás, melyen mindenkinek alkalma lesz a sok egyéb érdekes és becses tárgyak közt, Erdélynek e téren értékesíthető ásványterményeit is együttesen látni; úgy vélekedtem tehát, hogy ezen alkalomból a t. közönség szívesen fogja meghallgatni, ha azokról egyet-mást elmondok s azokból néhányat be is mutatok.

Előadásom tárgyát három csoportba foglaltam s ezek a következők volnának:

1. Harmadrangu ékkövek; 2. Apróbb disztárgyaknak feldolgozható kövek; 3. Nagyobb műfaragványokra és díszépítésre használható kövek.

Áttérek azonnal az ezen három csoportba sorolható ásványtermények megbeszélésére és bemutatására.

1. Harmadrangu ékkövek. Az ékköveknek használt ásványok három osztályba szokták sorolni. Az első osztályba tartoznak a legdrágább s természetben a legritkább ékkövek, minők a Gyémánt, a Rubin, Saphyr, Smaragd a nemes Opál; a második osztályba a szintén igen szép, de kevésbé ritka s így jóval olcsóbb ékkövek, minők a Spinnel, Jacint, Topáz, Aquamarin, Chrysolit stb. a harmadikba végre a gyakran előforduló és aránylag olcsó ékkövek, minők a Gránát, Fűrks, Amethyst, Chrysopras stb.

Az első két osztályba tartozó ékkő-ásványok előfordulása Erdélyben ismeretlen eddigéle, csupán némely másodrangu ékkövek közönséges és kevésbé finom változata található nálunk is, melyek nem bírva a kellő színpompával és átlátszósággal, ékkövek nem használhatók. Így p. a Jacint csak nemesebb változata a Zirkonnak, mely utóbbi nálunk az ismeretes dítróit közvetlen apró barnás-vere kristálykákban látható. Az Olivin, mely a nemes Chrysolitnak közönséges változata, a perzsányi helység bázaltlávában egész fejnagyságu vulkáni bombákban található.

Több ásványbuvár felemlíti, hogy az oláhpiáni aranytartalmu homokos kavics kőleptből Spinellt is mostak ki; eddigéle azonban határozottan még senki sem bizonyította be annak jelenlétét s valószínűbb, hogy mindazon szemcsék, a miket Spinellnek tartottak, nem egyebek, mint átlátszó világosabb piros gránátszemek, mely ásvány bőven kapható ottan.

Valódi drágakövnök nincsen tehát, de azért ezen nünk legkevésbé busulni, mert adott a természet helyettők vasat és fekete gyémántot eleget, melyek százazereknek jólétét képesek emelni, mi a drága-kövek a népek jólétére alig folynak be.

De lássuk harmadrangu ékköveinket, melyeknek száma különben szintén csekély.

Azok egyike az Amethyst nem egyéb, mint a közönséges kavicsnak nemesebb testvére, mely jegeczalakja, gyönyörű ibolya színei és átlátszósága által tűnik fel. Ibolya színe, mely hozzákeveredett csekély manganoxydtól származik, a legkülönbözőbb árnyalatokat mutatja, a csaknem víztiszától a csaknem átlátszatlan sötétekig; rendszeren inkább a sötétebb fajtákat csiszolják ékkövek, a melyek azonban még átlátszóak. Erdélyben különösen a porkurai aranybányában fordul elő szép példányokban és elég bőven, jelenleg azonban a bányák művelése abbahagyatván, Amethystek sem kaphatók többé onnan. Igen szép tiszta jegeczek előfordulnak a macskamezői vasbányában is, de itt sokkal ritkábbak, hogysen műipari czélokra használni lehetne azokat.

A régebben ismert lelhelyéről elnevezett „mármarosi gyémánt”, mely nem egyéb, mint a kovakönek legtisztább, valóban kristálytiszta fajtája, Erdélyben Osadla vidékén kapható, hol a kárpáti homokkönek szenes palásagyag rétegeinek felületein méspát közt igen csinos apró kristályokban van fennőve. Ezen ásvány szépen csiszolt állapotban hamis gyémántnak (cseh-gyémánt is) megjárja, s az üvegből utánzott hamis gyémánt (ugynevezett Strassz) felett azon előnyvel bir, hogy tetemesebb keménysége miatt sokkal tartósabb a fénye.

Felemlitettem már, hogy az oláhhiáni arany tartalmu kavicsból igen sok gránátszemet is mosnak, ezek közt elég van olyan átlátszó és szép sötét pirosszínű, hogy csiszolt állapotban a cseh gránátot pótolhatná.

Felemlitettem még, hogy Fichtel a jelen század elején Kolozsvár mellett a Szamosnak egyik mellék folyójában (valószínűleg a Nádasban) az ugynevezett biuzzapphyrt (a Dichroit egy tisztább változatát) találta, mely kékes és zöldes színbe játszó, áttetsző kő szintén kedvelt ékkövet szolgáltat. Minden utánjárás dacára azonban ez ideig nem sikerült többé ily követ a Szamos vagy a Nádas kavicsai közt találni, s így annak előfordulása, ha nem is lehetetlen, mégis csak kétséges s bizonyára igen ritka.

A mi az oláhpiáni gránát és a felemlített biuzzapphyrnek is előfordulását a homok és kavics között illeti, meg kell jegyeznem, hogy az második fekhelye, a hová finom aranyrészesekkel és sok más ásvánnyal együtt a viz ereje mossa és hozta össze, eredeti fekhelyök ott van a déli határhegység és a gyalui havasok kristályos paláiban, a hol azonban oly ritkán elhíntve és finoman elosztva fordulnak elő a kőszilákban, hogy szó sem lehet arról, miszerint ott némi haszonnal is kutathatók legyenek. A legbecesebb ékkövek híres fekhelyein is, mint p. Ceylon szigetén, K. Indiában (Golkanda) Brazília és déli Afrika gyé-

mantmezőin, basonlóképen csak második fekhelyen, iszap és kavics közt keresik ki a kövek királyát, mely a Rubin, Sapphyr, Chrysolit s egyéb nemes társaságban fordul elő; tehát csakis a természet iszapolási működése hozza igazán napfényre az ásványországunk legnagyobb kincseit.

Ide lehet sorozni Erdélynek egyik specialitását is egy aranytartalmu követ, melynek szépségéhez csiszolt állapotában meglehetősen bősé őrtek is járul. Ezen ékkő szürke vagy fehér kovagnak és rózsapiros koramángának habos-felhős keveréke, melyben az arany sárgabarna vaskovand társaságában apró szemcsék, erecskék vagy finom moha alakjában van elhíntve. Ezen ékkövel ékszerészeinknél is gyakran találkozunk már, jele, hogy már régebben feltűnt szépsége és bősé értéke miatt.

Térjünk azonban át értekezésünk tárgyának második csoportjára.

2. Apró disztárgyaknak földolgozható kövek. Ide számítjuk a kovagnak (Quarz) egy vagy többszínű, sokszor igen tarka, finom szemű vagy tömör változatait, melyek a legkülönbözőbb nevek alatt ismeretesek, s melyekben Erdély oly gazdag, hogy egész köcsiszoló gyárnak szolgálhatna anyagot. A sok egynemű változat közt előfordul nálunk:

a) Rózsapiros kovag vagy Rózsasquarz Nagyágón.

b) Tejteher kovag (tejqvarz) Kristyornál a Valca Arsuliban.

c) Praseum zöld sugárkő (Amphibol) által festett kovag, említették Csébről és Nagyságról, de bízhetőleg s eladonitá mállott angit az, a mi ezen kovagokat festi.

d) Avanturin vörösbarna színű tömör quartz, apró csillám pikkelyek zárványaival, melyektől sajátosság csillogást nyer. Előfordul Faczebayán Zalathna mellett.

e) Chalcedon a tömör quarcznak halványkék áttetsző változata, mely ereket, csepkes vagy szőlő- és vese alaku bevonatokat képez a vulkáni kőzetekben, s Erdélynek számos helyein fordul elő. Leghíresebb lelhelyei Tresztya és Tekerő vidéke Hunyad megyében, Kötelemsző (Presztia) Szolnok-Doboka megyében.

f) A vérsíros áttetsző, tömör quarcznak neve Carneol, mely igen kedvelt díszkő. Nálunk előfordul Balza, Nagyág, Almás és Tekerő vidékein Hunyad megyében, részint méspát és jegeczedett quarcz társaságában nagyobb fészkekben, részint csupán apróbb mandulácskák alakjában.

(Folyt. köv.)

— A magyar büntető-törvényjavaslatról a „Norddeutsche Allgemeine Zeitung” nagy elismeréssel nyilatkozik. Elbeszélve a javaslat keletkezésének történetét, azt mondja: „E javaslat szá-

A „KELET” TÁRCZÁJA.

Ábránd-képek.

Dandet Alfouztól.

VII.

Estély egy marais-i palotában.

(Folytatás.)

Csakhamar úgy néz ki az egész ház mint-ha kisértek járnának benne. Fáklyák ragyognak fel rendre, tűnedeznek alá s fel a lópcsőkön, folyosó kanyarulatoknál. Egész a padlászobák ke-rek ablakái, azoknak is megvan mindenkinek sark-ját meggyújtott ünnepi s élet adó lángjuk! Az egész Nesmond palota fényárban ragyog, mintha a lenyugvó nap egy óriási sugara világította volna meg egy percz alatt valamennyi ablakát.

„Oh! istenem!” még felgyújtják a házat! — szólt magában Majesté ur — magához jöve kissé bámulsztából, igyekszik erőt venni lankad-ságán s sietve lemegy az udvarra, hol a szol-gák ez alatt nagy tüzet raktak volt, melynek láng-ja felcsapott magasra.

Majesté ur közeledik a szolgákhoz; megszól-lítja őket. Azok nem felelnek szavaira, hanem folytatják egymásközt halk beszédjüket, a nélkül, hogy a legkisebb pára jönné is ki ajkaik közül e fagyos téli éjszakán. Majesté ur kezdi nem jól érezni magát; nem igen van megelégedve az egész dologgal; hanem egy még is nyugtatólag hat rá; az, hogy ez oly magosan fennlobogó tűz,

mot vetvén az ország specialis viszonyaival, igen sok részletben tükrözi vissza a tudomány általános haladását." Végül így szól: „Ambár a szélső ellenzék a jelen alkalmat sem mulasztja el, hogy valóban hajmeresztő doctrínákkal szálljon sikra a trjvaslat eléltelenítésére, a mű remélhetőleg még is létre fog jönni, áldására az országnak és becsületére szerzőinek: Csemeginek, Paulernek és Perczelnek.”

— Az alapok és alapítványok kezelésének megvizsgálására a Felsőház által kinevezett bizottság decz. 2-án tartott ülésében tanácskozás alá vette a tanulmányt és vallási alap kezelésének megvizsgálásáról előterjesztett albizottsági munkálatokat, s azok alapján végleges megállapodásra jött az a Felsőház elé terjesztendő bizottsági jelentés iránt, melynek szerkesztésével Marsovszky bizottsági tagot bízta meg.

— Chlumetzky osztrák miniszter, mint a „N. fr. Pr.” írja, — következő tartalmú átiratot küldött a magyar kereskedelmi miniszterhez és Andrássy grófhöz: Már az utolsó pesti értekezlet alkalmával előrelátható volt az az eshetőség, hogy decz. végéig lehetetlen elvégezni a kiegyezés összes kérdéseit. Akkor ez eshetőségre két hónapi provisoriumban egyeztek meg; de mivel az általános vámtarifát tárgyalása jelentékeny nehézségeket okoz; azért az osztrák kormány legalább is három hónapos provisoriumot kíván. Még jobb lenne azt hat hónapra, június végeig megállapítani. A provisorium nem az általános vámtarifát, hanem az európai hatalmakkal fennálló szerződéseket alapján lesz megkötendő. Minthogy ahhoz a szerződő hatalmak, Olaszország, Franciaország és Németország beleegyezése is szükséges és ez még az év vége előtt lesz kieszközölendő, kéri a kereskedelmi miniszter Andrássy grófot és úgy gyors elintézésére. Ez a megkeresés intézkedett Trefort miniszterhez is.

Kossuth Lajos ismét fölemelte szavát az angol Conteny-Rewierben Oroszország tulajdonai ellen. Nagy hazánkba cikkből csak rövid kivonat fekszik előttünk, melyet egyelőre a következőkben közlünk: Kossuth keserű satyrával ostorozza az oroszok által fölhozott azt az ürügyet, mintha ők ezt a háborút emberiségi szempontokból kezdték volna. Az orosz kormány Oláh- és Szerbországot is, melyek a porta alatt eddig a legnagyobb szabadságot élvezték, csak eszközökül használja fel, mindkettővel érezetlenségig hatalmának nyomását.

E nyomás kiterjed az osztrák-magyar monarchiára is. A bécsi politika már a korábbi évtizedekben sok hibát követett el, követvén az oroszok csalogatását, s gazdagítván Ausztriát az ottomán terület egyes töredékeivel. Az orosz boa constrictor által körülszorított veszélyét nem lehet elhárítani az orosz ígéretek betöltésére való várakozás által. Andrássy grófnak nem ritka alkalma van dicsőséggel halmozni el magát, ha Oroszországnak utjába áll. Németország, Kossuth legalább úgy hiszi, nem fog beavatkozni. Oroszország kedveért Németország soha sem fog nekünk háborút üzeni.

Más részt azonban attól a hittől van áthatva Kossuth, hogy a mennyiben Pétervár és Bécs a török birodalomról lépétt rogyokon osztóznának, az oroszok, poroszok és olaszok 25 év alatt Ausztriát és Magyarországot felosztják egymás közt, s a szákmányok egy darabját mindenesetre átengedik az előhoknak, jutalmul ezeknek Oroszország iránti szolgálat készségükért.

— A francia válság, mely egy pillanatra úgy látszott, hogy megoldás felé indul, most ismét az előbbi stádiumba tört vissza. A republikánusok ép úgy mint Mac-Mahon előbbi álláspontra tértek vissza, melyek indavalevőleg irreconciliabillisek. A tábornagyalnok felhagyott már a republikánus vezérekkel való tanácskozásokkal. Az elisei palota tele van clerikális és bonapartista matadorokkal, kik azt tanácsolják Mac-Mahonnak, ne hogy összehívja a congressust, mert az revizió alá veendi az alkotmányt és eltörli a senatust. E gondolatától aztán Mac-Mahon visszariad — s folytatja az ellenállás politikáját tovább; hiába tiltakozik a földről jövő forradalom ellen Franciaország kereskedelme, ipará Gambetta lapja e helyzetről írva mondja, hogy „a haza veszélyben van.” A kalandorok, kik Franciaország „sorát” intézni vakmerősködnék, még a pár hónap múlva megnyitandó világkiállítás tekintetei által sem zavartatják magukat. — Ugy látszik, hogy Franciaországban ismét szükség van egy puszitú, de egyszerűségi légtisztító vikarra. Mert a levegő, a magasabb rétegekben nagyon inficiálva van márt

A HÁBORÚ.

Konstantinápolyban a „Pester Corr.” egy ottani levelezője szerint, a porta körében hajlandóság uralkodik az Oroszországgal kötendő külön békére. A német követ [magatartása sokat tett a hangulat előidézésére, s a török államférfiakat azon meggyőződésre hozta, hogy a hatalmak közbenjötté nélkül Oroszországgal hamarabb kész engedményeket tenni, mint idegen mediáció esetén. A levél kiemeli, hogy Törökország bizonyos körülmények közt hajlandó lenne Bolgárország önállósítására, mint arra, hogy ázsiai bir-

tokából valamit átengedjen, mivel ottani területét minden áron épségben fenn akarja tartani.

A törökök és oroszok helyzete.

Szo fia ből jelentik a „Daily Telegraph-nak” nov. 29-ről: A heves esőzések megakadályozták a csapatok gyors mozdulatait. A törökök biztos birtokában vannak az oroszai és etropoli szorosoknak. Boszniaiból nagy számban érkeznek a csapatok. Mehemed Ali kitűnően rendezi el haderejét. Az oroszok megszüntették az offenzívát és a törökök most már képesek megakadályozni az ellenségnek előrenyomulását dél felé.]

Ugyane lapnak jelentik a Sum lából nov. 28-ról: Hasszan szlivnő parancsnok tegnap értesült, hogy 3000 főből álló bolgár banda leszállt a hegyekről. Két zászlóalj irreguláris katonával üldözte őket. Bebrova közelében utolérte őket, és hetvenet levágott közülük. Az általános előrenyomulás megkezdődött.

Oroszország békefeltételei.

A bécsi „Montags-Revue”-nek berlini illetékes forrásból írják, hogy Oroszország letett azon gondolatról, hogy az Európai Törökországból foglaljon, de igen is kárpótlatni fogja magát Batummal, Karszszal, Erzerummal és Trapezunttal. Azon illuziót, hogy Anglia e miatt fegyvert ragadna Oroszországra, alaposan eloszlatta Derby lord legutóbbi beszédével. A mi Törökország európai részét illeti, Oroszország számba nem veszi a „konstantinápolyi” alkotmányokat, ígéreket és amnestia hirdetéseket: ezek azon papír értékét sem érik meg, melyre irattak. Egyedül csak a szláv tartományok adminisztratív önállósága által lehet segíteni a bajon. A jövőbeli keresztény kormányzónak, kit a hatalmak fognak megerősíteni, olyannak kell lenni, hogy első tulajdonsága a „türelem” legyen. Hogy ezen kormányzó állás örökletes legyen-e valamely újonnan alapítandó uralkodó családban; hogy teljesen független legyen-e, avagy vazallusi viszonyban álljon a portával s legyen-e a várakban megkezdési joga: mind a konferencia asztalánál fog előtérteni s a háború végeredményeitől és Ausztria-Magyarország érdekeitől függ.

Fölemlítjük egyuttal, mit a „P. L.” berlini levelezője ír, hogy Andrássy grófot Bismarck herceg Salzburgban arra vetterá, hogy külügyünk belegegyeztet abba, hogy Oroszország direkt alkudozzék a portával, minden más hatalomnak beleszólása nélkül. Erre csak akkor állott rá Andrássy, mikor Bismarck biztosította őt arról, hogy Ausztria-Magyarország érdekei azon határokat között, mint azokat Andrássy gróf megjelölte, meg fognak óvatni!

Szulejman pasa jelentése.

Szulejman pasa november 20-ikáról a következőket jelenti Konstantinápolyba a szerszakeri hivatalnak:

Asszaf pasa parancsot kapván, hogy megtámadja a czárevics haderejét, mely Meckát, Trszteniket és Dumakilt foglalá el, — jobb szárnyát, mely 30 gyalog-zászlóaljából és 5 ütegből állott, Ibrahim pasa vezetése alá helyezte, a balszárnnyon pedig 7 gyalog-zászlóaljat, 2 üteget és egy lovas-ezredet helyezett el. — Hasszán herceg 6 gyalog-zászlóaljjal, 2 üteggel és egy lovas-századdal képezte a tartalékot. Szulem pasára volt bízva a pirogszi erődök arczéll támogatása.

Eközben az orosz haderők következőleg voltak elhelyezve: A jobb szárnyon volt 12 gyalog-zászlóalj, 2 lovas ezred és 3 üteg; balról 14 gyalog-zászlóalj, és 3 lovas ezred; a centrumot pedig 6 gyalog-zászlóalj és 2 üteg képezte.

Szulem pasa a kapott parancs szerint megtámadta a pirogszi erősségeket, küzdte az ellenséget az erődök és Mecca felé üldözte.

E pillanatban azonban erős orosz segédcsapatok érkeztek és a parápani ütegek a romániai parton tüzelni kezdtek a törökökre, most általános lett a harc. Az ellenség heves tüze sok pusztítást okozván a törökök soraiban, az ottomán csapatok visszahívtak előbbi posztioikba.

A jobb szárny Ibrahim pasa vezetése alatt és a balszárnnyon estig álltak helyt az oroszokkal szemben, s végre kényszerítették őket visszavonulni Meckába és Trsztenikbe; de ekkor Bjelából újabb 16 zászlóalj érkezett meg, midőn is a defensívába mentek át. A harc este 7 órakor szűnt meg. Az oroszok kísérletét, hogy a Dunán keresztül bárkán erősitést küldjenek, két lovas-század, a parton lesbe állva, megghusította. Az oroszok 3000 embert veszítettek; s a mi részünkön 290 ember halt meg és 854 sebesült meg.

A pirogszi esata.

A pirogszi csatáról a „Standard”-nak az orosz 12. hadtestről, levelezője a következőket jelenti:

Tegnap (nov. 26.) egy nagy török csapat Ruszcsuk környékéről átkelt a folyón Dolah fölé. Azon nyilvánvaló szándékkal, nyomultak előre Pirogszon keresztül, a Dunával párhuzamosan, hogy megkerüljék az orosz balszárnnyat, hogy elvágják az új hidon közlekedő vonalakat.

A török haderőt harmincz zászlóaljjal, mintegy 15,000 emberre becsülik, négy üteg tábori ágyúval. Ezek egy magas posztioról tüzelést kezdtek, de kevés hatással voltak az orosz sánczonálakra, melyeket a múlt hónapban hatalmasan megerősített Vanofszki tábornok, a czárevics tábornoki főnöke.

A törökök tömör csatár-rendben, szoros, de hajlékony vonalban nyomultak előre, megállva minden 100 lépésnél, s századonként sortüzeltést bocsátva. Így nyomultak előre fokozatosan, az oroszok nem lévén képesek ellentállani az erős és alszánt támadásnak.

Délután két óra tájban a harc a legmelegebb volt: valóságos golyózápor omlott az orosz földbástyákra, s egy ideig úgy látszott, hogy a törökök támadása sikeres lesz az egész vonalon. Felülmúlhatatlan az a hősiesség, a melylyel a törökök a sikon az orosz sánczok ellen nyomultak, veszteségeik mérhetetlenül meghaladván az oroszoké, kik fedezet alatt harcoltak.

A törökök több ízben ötven lépésnyire közeledtek az orosz ütegekhez, de öt órai heves harc alatt egyszer sem sikerült megvetni lábukat védműveinkben. Az orosz balszárnnyon a törökök némi előnyt vívtak ki, kényszerítve az oroszokat Meckába visszavonulni, de a folyton érkező orosz erősitések folytán sikerült gátat vetni a törökök előnyomulásának.

Este felé az erősítés már olyan nagy volt, hogy az oroszok az offenzívába mehetek, s ekkor a még mindig makacsul küzdő törökök visszavonultak a harc elején birt posztioikba. A törökök vesztesége sokkal nagyobb lehet az oroszokénál, és mennyiben egész nap sikon harcoltak, míg az oroszok fedezet alatt voltak. Az egész csata alatt Ruszcsuk és Szlobozia közt erős ágyuzás volt.

Táviratok.

Konstantinápoly, decz. 3. Fontos katonai események váratnak. — A keresztény polgárőrsek begyakorlása azonnal kezdetét veszi, a keresztények elérhetik az altiszt rangot. A keresztény községek főnökei, a kiváltságos tanácskozása után, azt közlik a portával, hogy a keresztények részt vesznek a polgári őrségben, de csak az általuk lakott helységek védelmére.

Kars volt parancsnoka Erzerumba érkezett. Bécs, decz. 3. A „Pol. Corr.” jelenti Belgrádból: A konstantinápolyi szerb ügyvivő utasított, hogy a török csapatok folytonos határeszései miatt elégtételt kérjen. Hogy Szerbia a hábfizetést megtagadta, az nem áll; a porta eddig nem sürgette. Miután a Drina mentén török csapatok összpontosítanak, oda rendeltetett a sabácz-valjeói milicziadandár. Beli Markovics senator kinevezetett tábornokká és a Morava hadtest parancsnokává.

Szt-Pétervár, decz. 5. Hivatalosan Bogotból, decz. 2-ikáról: A törökök harc nélkül elhagyták a vracssei és lutakovi erős erődítményt, az orhanie és lutiovi uton Sofia felé vonultak. Ellis tábornok nov. 29-én /megszállta a törökök által elhagyott posztioikat és nov. 30-án a szorson tulig üldözte a törököket.

Bogot, decz. 3. Hivatalos. Arnaldi Cserkeszky tábornok szakasza nov. 30-án megszállotta Kravinát a Zibra folyónál és Kutuloviczát a lom-palanka-berkováci országúton; tartós összeköttetésben áll a lom-palanka román detachement-tal és a vracsai orosz csapattal.

Orosz lapokból.

A St. Péterburgskijá Viedemosti Montenegroi lép sorompóba, ennek számára Spizzát és Antivárit követelve. Okoskodása szerint Olaszország ezt nem fogja ellenezni, mert önző tekintete nem a fent nevezett két kikötőre, hanem Trieste, Spalattora és Cattarria irányul. Ausztria-Magyarország ugyan tiltakozni fog, de tiltakozása nem lesz alapos, mert Montenegró részéről Cattaró illetőleg komoly kereskedelmi versenyzéstől nem tarthat, politikai tekintetben pedig a szomszéd szláv fejedelemség legfeljebb akkor okozhatna neki aggodalmakat, ha Herzegovinát, Bosznia egy részével, kapná birtokul.

Montenegró a különben nem igen fontos két kikötő által nem nyerne különös erőt, nem növeszthetné haderejét, nem teremthetne hajóhadat, azon kívül a két kikötőt oly területen szerzené meg, mely a többinél kevésbé szláv, e miatt tehát az oroszfiaknak nem kellene félni. (1)

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház decz. 3-iki ülésében Márkus István előadó bemutatja a véderbizottság jelentését az 1878. évben kiállítandó ujonez és póttartaléki jutalékról szóló trjvaslat tárgyában.

Kinyomatik, szétosztatik s az osztálytárgyalások mellőzésével közvetlen a háznapirendjére tüzetik ki.

Simó Lajos előadó benyújtja a gazdasági bizottság jelentését Nemes Ádám volt országgyűlési irnok tárgyában.

Ki fog nyomtatni, szétosztatni és annakidején napirendre tüzetni.

Hegedűs Sándor előadó bemutatja a pénzügyi bizottság jelentését a díogyóri vasgyár 1877. évi költségvetése tárgyában.

Kinyomatik, szétosztatik s az osztályokmellőzésével közvetlen a házban fog tárgyalatni.

Következik a büntetőtörvénykönyv részletes tárgyalásának folytatása.

A 213. §. Molnár Antal irályi módosításával fogadtatik el.

A 214. §-hoz, — mely így szól: „Kihágá-

si ügyekben, a hamis tanúzás vétségét képez és egy évig terjedhető fogházzal és ezer frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő”, — Hosztinszky János azon módosítást nyújtja be, hogy tekintettel a büntetendő családja az „ezer forint” helyett „ötszáz” forint tétségésk.

Zay Adolf tulságosan enyhének tartja az e szakaszban megszabott büntetéseket. A büntetési maximumot 3 évi fogházra kívánja felemleni.

A ház az eredeti szöveget fogadta el.

A 219. §-ban Zay Adolf a hamis eskü tekintetében a fő-, pót- és becsőeskü között nem kíván különbséget tenni.

A ház elvetette a módosítványt.

A 220—232 §§-ok igénytelen szerkezeti módosítással fogadtatnak el.

Beöthy Algernon olvassa a következő szakaszt:

Erőszakos nemi közösülés büntetést követi el és tíz évig terjedhető fogházzal büntetendő:

1. a ki valamely nőszemélyt erőszakkal, vagy fenyegetéssel arra kényszerít, hogy vele házasságon kívül nemileg közösüljön;

2. a ki valamely nőszemélynek öntudatlan, — vagy akaratla nyilváníttatása, vagy védelmére tehetetlen állapotát arra használja fel, hogy vele házasságon kívül nemileg közösüljön; akár ördizte elő azon állapotot, akár nem.

A ki az erőszakos nemi közösülés büntetést követi el: öt évig terjedhető börtönnel büntetendő.

Teleszky István minden indoklás nélkül azt indítványozza, hogy e szakasz utolsó kikezdése kihagyassék

A ház az indítványt elfogadta.

A 240., 242. és 246-ik §-ok Hegyessy és Teleszky szerkezeti módosításai szerint fogadtatnak el. Kajuch egy szerkezeti módosítványt elvetett.

A 247-ik szakaszról az előadó arra utalván, hogy az arról szóló rendelkezés a rendőri büntető törvénykönyvbe való, a ház a szakaszt mellőzi.

A büntetőtörvénykönyv tárgyalása megszakítván, 1 órakor Tisza Kálmán miniszterelnök fel Gulner Gyula interpellációjára, kijelentvén, hogy a katona beszállásai törvényjavaslatát még ezen ülészek alatt be fogja terjeszteni.

A ház a választ tudomásul veszi.

Tisza Kálmán felel Simonyi Lajos b. interpellációjára az Erdélyben történt elfogatások ügyében.

Röviden azt feleleli, hogy a kormánynak kötelessége oly esetben, melyről szó van, a törvényes bírói eljárásnak a kellő szabadságot megadni, igyekezőn a maga részéről, hogy az eljárás előbb befejeztessék. A bírói eljárás befejezve még nincs: az ezután történt dolgokról pedig annak idejében lesz lehetséges intézkedni.

Simonyi L. b. sajnálja, hogy a kormány rögtön nem intézkedett a vizsgálat megszüntetésére iránt akkor, midőn az interpellációt előterjesztette. A vizsgálat ugyanis kiderítette, hogy az elfogottak ártatlanul szenvedtek fogságban.

Emellett a kormány alkalmat adott arra, hogy külföldi hírlapok ezen esetet a maguk czéljaira felhasználják s Magyarország reputációját sértésék. Hivatkozik az ezen ügyben hozott legfőbb ítélőszéki végzésre, s annak alapján a vizsgálat beszüntetését kéri. A vizsgálat kiderítette, hogy a főbűnös egy hobotros csizmadia. A kormány a vizsgálat elrendelésével csakugyan csizmadiat fogott. Az egész ügyet az alsóbb közegek tulbulzóságának tulajdonítja. A választ különben tudomásul veszi, remélvén, hogy a kormány az általa kívánt módon fog intézkedni.

Tisza Kálmán miniszterelnök kijelenti, hogy a bírói vizsgálat még befejezve nincs, s azt, hogy az elfogottak ártatlanul szenvedtek, a bíróság még nem mondotta ki, mert ítéletet nem hozott. A kormány az ország reputációjára érdekében volt kénytelen a vizsgálatot megindítani s az ország reputációját kívánja, hogy ezen ügy világosságra deríttessék. A vizsgálat beszüntetésével sok gyanúsításra nyitnának tág tér, s azért a kormány kívánja, hogy a bíróság ezen ügyben a tényállást teljesen kiderítse.

Simonyi Lajos b. utal arra, hogy a legfőbb ítélőszék végzésének indoklásában világosan kimondja, hogy az elfogottak a terhőkre rótt büntényvel nem is gyanúsíthatók. Erre vonatkozólag felolvassa a legfőbb ítélőszék végzését (Boér Antal közbeszó: Nem tartozik ide!) úgy látja sző, hogy Boér azt sem tudja, hogy miről van szó, s bár belátja, hogy vannak bizonyos idologok, melyet megfogni igen könnyű, de azokat elereszteni azután anélkül, hogy az ember nevésséges legyen, nem könnyű lehet, e közbeszózás azt mutatja, hogy vannak nemcsak alsóbb rangú zelous tisztviselők, hanem képviselők is, ujjolag kívánja, hogy a zaklatás beszüntettessék.

Tisza Kálmán miniszterelnök visszautasítja azon vádat, hogy zaklatásról lehet a jelen esetben szó. A kormány bünjeleket foglalt le s kénytelen volt a vizsgálatot megindítani. A Simonyi által idézett végzés nem az ügy érdemére vonatkozik, hanem csak a szabadon bocsátatás kérdésében intézkedik. Boérnak tehát erre vonatkozólag teljesen igaza volt.

Simonyi Lajos b. szólni akar.

Elnök figyelmeztet arra, hogy ily eljárás

által végtelenül elhúzódhatik az interpellációra adott

válasz. Legjobbna tartaná, ha a ház a választ fölött most határozná.

Tisza Kálmán miniszterelnök kéri, hogy ezen esetben engedessék meg Simonyi Lajos b.-nak a választ, mert ő maga is azon hitben szőlat fel utóbb, hogy Simonyinak joga lesz ismét szólni.

Elnök a ház kívánata előtt meghajol, de szükségesnek tartja kimondani, hogy a jelenlegi eljárás a jövőre nézve nem képezhet praecedens.

A ház nagy többséggel a választ tudomásul veszi.

Tisza Kálmán miniszterelnök felel Simonyi interpellációjára. Villányán lefoglalt földnyek és egyébütt elkobzott fegyverszállítások ügyében.

Simonyi kijelenti, hogy a választ tudomásul veszi.

A ház a miniszterelnök viszonzválasza után a választ tudomásul veszi.

Ezzel az ülés, — miután legközelebbi napirendre nézve a kormány indítványa értelmében intézkedés történt — 2 óra 10 perczkor véget ért.

A magyar tengerészet érdekében.

A fumei olasz lap egy lelkes hangon írt vezércikkben felszólal a magyar tengerészet mellett. Idézzük ennek néhány sorát. Fiume — így szól a „Studio e Lavoro” — a jelen pillanatban azon korszakot éli, mely egy egyeseknél, mint a népek életében határoz az egész jövőnd fölött, számára vagy jöllétet vagy nyomort terem. A nagy nemzet, melyet érdekeink védelmére választánk, most fog egy oly kérdés fölött határozni, mely kárhazatot vagy feltámadást hozhat ránk. A „magyar tengerészet” eszmője rezgi át a honfák szívét s az elméket a statisztikai adatok vannak hivatva kalauzolni, hogy Fiume ne csak névleg legyen magyar kikötő, de azzá váljék a valóságban is. A független magyar tengerészet hívei újabb időben egyre szaporodnak és tán sikerülni fog a magyar hajózást a szabadalmazott és subventió-nált osztrák Lloyd körmei közül kiragadni. Talán mondjuk, mert a Lloydársulatnak hatalmas pártfogói vannak a kormánykörökben; és ha e kormány egyszer magáévá tett egy határozatot, el nem áll attól egykönnyen, mert hiszen jól foglalmazott többség fölött rendelkezik a szabadalm pártban, mely nem nézi a képviselt nép érdekeit, hanem a magas politika titokzatos czélzatait szolgálja (serve a reconditi fini di sublima politica). Ekkép Fiume Magyarország egyetlen kikötője, feláldoztatik egy centralistcus vasuti politikának, mely már számtalan milliókat nyert el. Ugyanezen titokzatos politikának áldoztatnák föl most tíz hosszú esztendőre az ország anyagi jóléte az autonóm vámtarifá elfogadásá által.

Fiume ily helyzetben nem maradhat passzív állapotban; mert hallgatása által bünrésztessé tenné magát végleges tönkretjuttatásában. Fel kell hívni a társhatóságokat, hogy szőljának fel a független magyar tengerészet érdekében, mely az ország kivételét megkönnyitené; és fel kell hívni az ipar és kereskedelmi kamrákat is, hogy szőljának fel ők is a magyar tengerészet mellett s az autonóm tariffa ellen, bebizonyítván ekkép életképességüket, és hogy az erély s vállalkozó szellem, a kereskedelmi piacok megbecsülhetlen kincse, nem halt ki belőlük, hanem, hogy a szükséghez képest ezt értékesíteni is tudják.

Es még ha mindez sem vezetne czélhoz, még akkor sem szabad elcsüggednünk, ily nehéz körülmények között saját öröket egészen fel kell ajánlanunk mint polgártársaink 1842-ben tették, midőn a sziszek-károlyvári csonka vasut építésére az engedélyt kérték.

De lehetséges-e az, hogy ne volnánk többé fumei polgárok, kik egyesült akarattal valamit megalkotni tudjanak? Hát mindent megölt volna-e a közöny?

Az lehetetlen! Es ha majd közszé tétetik a felhívás a magyar tengerészet megalakítására, a magyarországi töképezések sem fognak elzárkózni, mert elég jó alkalmuk lesz saját érdekeik előmozdítására egy hatalmas tényezőt alkotniok. Az egyesülésben van az erő; s a végső esetben, ha egyes vagyonos egyének nem vállalkoznának ily tengerészeti létesítésre, maga Fiume városa is előteremtheti azt az erőt, mely a vállalat létesítésére szükséges.

Most nem lehet többé habozni; használják fel képviselőink befolyásukat teljesen, hogy a nagy czélt elérhessük, mert különben veszve van minden.

A kolozsvári kataszteri kerület földadó bizottságának alakuló közgyűlése.

Kolozsvár, 1877. decz. 4.

A kolozsvári kataszteri kerület földadó bizottsága, ma tartotta itt a tanácsház nagyeremben alakuló közgyűlést.

Kataszteri igazgató Jánosy László — mint a törvény által kijelölt elnök — egy igen szép összeháttított csinos beszédben üdvözölte a számosan megjelent tagokat (kettőnek kivételével mind jelen voltak) utalt azon terjedelmes jogokra, melyet az 1877. VII. t. cz. a birtokos osztálynak, a kataszteri miveleteknek minden ágáiban megnyitott következtette, hogy azon érdekeltség,

mely a mai gyűlésen mutatkozott, a dolgok me-
netével fokozódni fog, s így az itt amott a ka-
szter iránt feltámadt kételyek idővel helyes-
nek, módot nyújtva arra, hogy közös egyetértsé-
ssel, kölcsönös bizalom nyújtással egy igazságos
adóalap állíttassék fel.

A szíves éjlenekkel fogadott megnyitó be-
szédre, Elekcs György kerületi bizottsági tag vá-
laszolt tagtársai nevében, hangsúlyozva azt, hogy
minden kezdet nehéz, addig míg a teendőkkel
mindenki kellőleg megismerkedik, de reméli, hogy
a megnyitó beszédben hangsúlyozott kölcsönös
bizalomnál fogva, ezt könnyű lesz a haza és
egyed adózók méltányos érdekeinek szemlélőit
tartásával elérni; kívánja tehát, hogy az elnöklő
igazgatót az isten tartsa és fontos teljesítendőihez,
állandó jó egészséget adjon.

Ezek után a jegyzői teendőkre igazgatói tit-
kár Páll Gyula közfelkeltés útján felkérve, a
megválasztott kerületi bizottsági tagok a törvény-
ben előírt fogadalmat letették, melynek végezté-
vel elnök által bé lettek a gyűlésnek mutató-
központi felügyelő Mórinc Vincze; kerületi fel-
ügyelők: Pálfi Antal, Demeter Károly, Farnos
Elek és az egyes járási becsöl biztosok.

Az alakulás ilyen formán megtörténvén —
megállítattott a tanácskozási sorrend.

Első volt a felszólamlások tárgyalása, me-
lyek a kerületi felügyelők rövid, de tárgyilagos
előadása után, kölcsönös egyetértéssel, azonnal el
is láttattak.

Ezeknek végeztével, a megválasztott kerületi
bizottsági tagok, ismét csak az igazgató elnökle-
te alatt, külön alakulva, megválasztották az országos
bizottságba küldendő rendes tagot Elekcs György
és a póttagot — miután ezen tisztet Bothos
Kálmán családai körülményei miatt el nem fogad-
hatta — Lázár Domokos személyeiben.

Majd a közgyűlés újból egyesülve, négy ke-
rületi küldöttségre adta be szavazatait; s ekkor
a gyűlés holnap reggel 10 órára napolta el magát,
mikor is a szavazatok eredménye fog kihirdettni és
a jegyzőkönyv hitelesítése után, a jelen volt és
fogadalmat letett tagok által szabályszerűen alá-
íratni.

A gyűlés szép renddel, kölcsönös bizalom
kifejezésével folyt le s így kezességét nyújt már
is, hogy a még csak ezután kezdődő katasteri
munkálatok, e kerületben bizonyára a haza és a
birtokos osztály érdekeinek szoros szem előtt
tartásával fognak végrehajtatni.

Egy jelen volt.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Magyar tudományos akadémia.

A matematikai és természettudományi osz-
tály tegnapi ülésén először Szily Kálmán ol-
vasta Réthy Mór kolozsvári tanár polemiáját
Martin ugyanottani tanár legutóbbi értekezése el-
len. A polemia a propeller és peripellel felületek-
ről folyik már régóta s Réthy ez értekezésével
bírhatólag véget ér.

Ezután dr. Szabó József mutatta be Gezell
Sándor kerületi bányageológus értekezését a vö-
rösvágás-dubniki opálbányák földtani viszonyairól.
Goldschmid Lajos, a bányák mostani börtölje, az
opál történetével foglalkozván, kimutatta, hogy e
nemes kő már az ő-korban ismeretes volt, s a
Pliniusnál is előfordul carbunculus tulajdonképen
opál volt (?)

A vörösvágási opálbányák területe a közép-
korban a Keczer család tulajdona volt; ezek azon-
ban nem ismerték az opált. A Keczer 1687-ben
felségáruslással vádoltatván, az opál-terület a kinc-
stár részére foglaltatott le. Az 1740—50. közti
háborús években fegyverekre való kovácsok és
vidéken s akkor akadhat rá ez opálra. Van egy
népmonda is, mely szerint a villám vezette volna
hajdan a pásztorokat az opál telepekre. Az opál-
aknázás akkori időben nem bányászatt, hanem bir-
tokkezelés alá tartozott. 1777-ig 5 frt lefizetése
mellett mindenkinek szabadságában állott opálbá-
nyát művelni. Később Nájmányi és Kolescs 300
frt évi bérért folytaták a bányászatot. Utóbb
Rumpler lett a börtöl, és után pedig ismét Náj-
mányi és Szentiványi. 1788-ban a kincstár bizto-
sítá magának az opáltermelés kizárólagos jogát és
Rupprecht bányatanácsosa nyitá meg az első szá-
bályszerű bányát, de ezt csakhamar beszüntették.

1817-ben Szentiványi már 1000 arany évi
bért fizetett az opálbányáért az államnak, ki ezt
viszont B. Brudern és Fehérvárynak adta át. Ezek
után évtizedekig nem jelentkezett hirtől a bányák-
ra, úgy hogy mintegy 7 évig az opálkutatás egé-
szén meg volt tiltva. Később ismét a bérbeadás
rendszerét fogadták el s 1830-ban Fehérváry Gá-
bor 1025 frt évi bérért 15 évre kibérelte az opál
területet. 1845-ben jutottak a bányák a mostani
börtöl Goldschmid család kezére, s ezek kezdtek
meg először a rendszeres bányászatom. Az évi bér,
melyet a börtölök az államnak most fizetnek, 13.600
frtot tesz, a bányászatom évi költsége azonban többre
megy 70.000 frtnál.

A kormány idénként most megvizsgálhatja
az opálbányákat, mely alkalommal azonban eddig
inkább a bányamérnöki és üzemi szemle képezte
a főtényezőt. A pénzügyminister rendeletéből az
értekező megbízott az első bányageológiai felvé-
tel koresztülvitelével s e munkálatának eredmé-
nyét terjesztő most elő az akadémiának, mely a
szakszert értekezést tisztelettel fogadta.

Az ülés végén Gönczy Pál olvasta föl Hazs-

linszky Frigyes eperjesi tanár értekezését, ki Ma-
gyarország gomba-flórájához szolgáltatott újabb
adatokat.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1877. decz. 5.

— **A honvédelmi minisztérium számára**
építendő palota tárgyában, mint a „B. C.” írja,
Szende miniszter az országgyűlésnek előterjesztést
fog tenni, hogy szavazza meg az építést. A 400
ezer frtban előirányzott költséget a Ludovica-alap
ból fedeznék.

— **A növegyelet** kettős kiállítását folyvást
tömegesen látogatja a közönség; a vidékről is
sokan megfordultak már a vigadó teremben. Teg-
nap (harmadik nap) az összes bevétel 300 frt és
5 drb. arany volt; eddig összesen 3 nap alatt a
brutto-bevétel megüti az 1000 frtot. Tárgyak a
kiállításra még most is folyvást érkeznek: így az
alakuláson levő Cserei-féle székely muzeum legér-
dekeseb antikvitásai, a kolozsvári reform. egyház
hires Rákóczy-kelyhe és egyéb drágaságai, Bras-
sóból a Hermann testvérek szép terra cotta ké-
szítményei csak tegnap érkeztek meg s állították
ki, hétfőn pedig a brassói lutheranus egyház fél-
ezredőves misemondó ruhái, mindmegannyi meg-
becsülhetetlen értékű unicumok a maguk nemében,
még a reformatio előtti korszakból, stb. stb. Egy
szóval a kiállítás napról napra nyer érdekességé-
ben, ha ugyan már eddig is nem lett volna az.

— **Fleischer Antal** egyetemünk oly tra-
gikusan elhunyt tanárát, — írják lapunknak Kec-
skemétről, decz. 2-áról — ma d. e. 11 órakor te-
mették el. A boldogult ernyedetlen szorgalmu ta-
nár temetésén a városi közönség és annak elsőbb
rendű osztályából is számosan voltak képviselve,
nevezetesen a ref. egyház gymnaziumi összes ta-
nári kar, a kegyesrendi és realtanodai tanárok, a
jogakadémiai tanárok, a közszéki népiskola, polgári
iskola és gazdasági iskola tanítói testületileg vet-
tek részt az elhunyt végtisztességétől. Az ügy-
védi kar nagyrésze, sőt maga a főispán, Kiss
Miklós is jelen volt. A hullát tegnap szállították
Kolozsvárról Kecskemétre. A gyászszertartásnál
nem az izraeliták, hanem a ref. és r. k. egyhá-
zak együttes fogatai vétettek igénybe. Sokan nagy
résztvétellel emlékeznek a korán elhunyt derék ta-
náráról.

— **A török** sebesültek részére újabban
következő adományok küldettek be szerkesztősé-
günknek: Petki Ferencné urasszony Köhalomról
egy csomag tépést, Sebess János ügyvéd Bethlen-
ből 700 gr. tépést, Récsi Pál és Jolán k. a. nyok
1 kiló tépés és sebkötők. A mai postával Halil
bey főconsul urnak Budapestre elküldték 3-ik
gyűjtésünk eredményét 207 frt 1 kr.

— **Ditrői Mór** név. kedvelt művésznőnk
meghívás folytán e héten átárandul N.-Váradra és
részt vesz két szavattal egy ott rendezendő hang-
versenyben. A váradiai ezáltal egy érdekes es-
télyre számíthatnak.

— **Dömötör János** hátrahagyott művei-
re hirdettek előzetést Baksay Sándor, Baráth
Ferencz. Nagy Miklós és Szász Károly. Az ere-
deti verseken kívül mintegy 25 fordított költe-
mény lesz a kötetben, a nyugati költszetet legki-
tűnőbb költőinek dalaiból; s azoknál néhány
prózában írt aesthetikai, kritikai s másnemű dol-
gozat. A 12—13 ívből álló kötet december vé-
gére jelenik meg s előfizetési ára: 1 frt. — A
megrendelések decz. 25-ig a Franklin-Társulat-
hoz küldendők.

— **Marosvásárhelyi** levelezőnk írja teg-
napról. decz. 4-ikéről: „Épen e perczen tértem
vissza a temetőből, hol J e n e i Albert, takarékpén-
ztári igazgató derék polgártársunkat, a munka
által jólétre jutott Jeney Család egyik tekintélyes
tagját, öröknyugalomra kísértük. Megható gyász-
ünnepély volt az. Ezrekre menő nagy közönség
kísérte ki, az esős roz idő daczára a temetőbe a
gyászkocsit. A városi képviselő testület, mely leg-
buzgóbb tagját, a tüzoltó egyelet, a takarékpénztár,
az egyházi képviselő, Kemény Zsigmond társaság
stb. egyletek, melyek egyik legbuzgóbb tagot ve-
szítették az elhunytban, mind testületileg jelentek
meg. A gyászavatalon ott láttuk a képviselő tes-
tület, a „K e m é n y Zsigmond társulat”, a „ta-
karék pénztár” stb. feliratu koszorúkon kívül
„Szerető testvérei” feliratu koszorút, Szeretetért
— hálá Kerekes Sámuel „Legjobb barátomnak
ifjabb Fogarasi Dóme” stb. feliratu koszorúkat,
A házánál Vályi Pál esperes, kinek az elhunyt
egyik kitűnő tanítványa volt, szépen kidolgozott
eszmegazdag beszédet mondott, mely valóban szív-
ből jött, szívhez szólt és a szívg hatott. A sir-
kertben T o l n a i Lajos ismert író és lelkész, az
elhunyt kebelbarátja tartott egy a meghatottság
miatt nem eléggé rendezett, de szép beszédet. —
Végül a sirnál K e r e k e s Sámuel szerkesztő, kit
az elhunyt ritka bizalmával és szeretetével hal-
mozott el, mondott kegyeletes beszédet az el-
hunyt:hoz: a ki derék polgár, jó hazafi és kitűnő
családapa volt. Nyugodjék csendesen! Argus.

— **Höher Péter.** A fővárosi adóbizott-
ságnak azt a jelentést tette közelebből a polgár-
mester, hogy Budapestén épen 15 ezer embert
exequáltak adóhátralékért s ezek mind megérték
a licitációra. Ezeket az épületes adatokat a bras-
sói lap azzal a megjegyzéssel közli, hogy nem
oda Budapest: ok, a brassóiak előbb haladtak e
térén, amennyiben náluk a jelen év folyamában

épen 20.000 azz: husz ezer adózó polgárt ex-
equáltak adóért. Nő, mi kolozsváriak nem dicse-
kedhetünk ekkora szóp számmal, miután ná-
lunk aligha volt több executio 4—5 ezernél.

— **Szathmári Laoskócsiné,** a buda-
pesti nemzeti színház elsőrendű művésznője; a na-
pokban meglátogatja M.-Vásárhelyt fia, a Sztu-
pa színtársulat egyik legtehetségesebb tagját
Szathmári Károlyt és ezen alkalommal négyszer
fog mint vendég fellépni.

— **Az angol medvevadászok,** kik az
erdő veszelemes lakóiból összesen tizenhármat
ejtettek el, már elhagyták Hátszeg vidékét s ha-
zájukba tértek vissza. A „Hunyad” szerint három
medve csontvázat vittek magukkal, melyeket a
londoni muzeumnak szántak. Az angolok remélni
engedték, hogy a jövő évi medvevadászokra is-
mét eljönnek. A vidék népe örvend ez ígérletnek,
mivel köztük számos sterlinget hoztak forgalom-
ba. Az angoloknak megtetszett a pórnép által
használt cserepédeny s egy hátszegi fazakastól
nagy mennyiséget vásároltak belőle s ládába pa-
kolva, magukkal vitték. Így vásároltak még több
paraszt házból érdekesebb és sajtáságosabb tár-
gyakat.

— **A képviselők** közt mint a „Közvéle-
mény” írja, élénk mozgalom indult meg egy oly
képviselei kör létesítése végett, mely nemcsak
ugyanegy, hanem különböző pártok tagjaiból is
állna. A mozgalom egyelőre arra szorítkozik, hogy
a független szabadelvű párt, a jobboldali ellenlék
s a pártokon kívül álló képviselők egy közös (nem-
pártszínezettel bíró) kör létesítsenek, anélkül, hogy
pártállásukról az illető képviselők lemondanának.

— **A Barabás-jubileum** alkalmából az
írói s művészi kör Hatlata Péter alelnököt, a Pe-
tőfi-társaság Balázs Sándort, a művész debrecze-
ni tisztelői táviratilag Kiss Lajost s Molnár Györ-
gyöt delegálták a művész üdvözlésére. Az üdvözlő
küldöttség Pulszky Ferencz vezetése alatt tegnap
d. u. 4 órakor kereste fel Barabást muzeum-ut-
cai lakásában; a banquet, 7 órakor volt a Hun-
gária díszteremben.

— **Deák Ferencz emléke az ocea-
non** túl. New-Yorkból írják a P. L.-nak: Mi-
dön Deák Ferencz halálának híre ide érkezett, a
házajuktól távol lakó helybeli magyarok, áthatva
a nemzet pótolhatlan vesztesége által, összegyűl-
tek és elhatározták, hogy Deák Ferencz emlékét
New-Yorkban akként örökítik meg, hogy a messze-
terjedő Humanitás-rend „Independent Order of Odd
Jellows” (A testvérek független szövetségének) egy
külön pályát állítsanak, mely Deák nevét viselje.
A határozat csakhamar tényre válik. A páholy most
már szervezve van, a kormánytól szabadságot
nyert, hivatalos címe: „Deák Ferencz Lodge Nr.
465 Independent Order off Odd Fellows, és 90
tagot számlál. Az alakuló gyűlésen Deák Ferencz
képének megvétele lett elhatározva.

— **A belgrádi Iatok szerkesztője,** az
újvidéki születésű Stancics Bogoljub meg-
halt a napokban Belgrádban. Az elhunyt alig
volt 26 éves, s ügyes hírlapírónak tartott. Ő-
állo jellemű ember volt, ki mindig nagy öntu-
dattal lépett fel. Sok nehézséggel kellett megkü-
zdenie, de nagy tekintélynek örvendett s kétségkívül
idővel jelentékeny szerepet játszott volna Szerbia
politikai életében.

— **Hajnalid Lajos** kolozsvári érsek az
erdélyi tatusgyűlés üdvözlő feliratára — mint az
Erd. Ért. közli — a következőleg felelt: A ked-
ves Erdélyben kezdett püspöki tisztom 25-ik évi
fordulatakor előmbé álltak szíves üdvözlőkkel az
erdélyi katolikusok lelkes vezérőrfiai, és kegyes
üdvözlőaikkal megörvendeztettek lelkeket, nagy
hálára köteleztek le engemet. És valóban a ked-
ves egyház legfőbb világi érdekeit az egyházhata-
lommal karöltve és sikert biztosító egyetértésben
intéző díszes testület, mely ezen egyház beláll-
potaiba és külvizonyaiiba, ezeknek egykori alaku-
lásába, és történeti fejlődésébe mélyebb tekintetet
vetni képes, — kegyességet tanusít irántam, s
kedvező szíveskedéssel nyilatkozik igyekezetemről,
ez által részesít azon jutalomban, mely belső ö-
ntudatomon, és Istennek remegve várt igrálomité-
letén kívül legfőbb reám nézve. Nagy lelki meg-
nyugtást nyújt ugyanis ilyen hanyatló korában,
ha a multia visszatekintve kötelezettségeimet és tet-
teimet, és jóakaratomat számbaveszem, a ms. sta-
tusgyűlés nyilatkozatából merített azon hitem, hogy
ha erdélyi működésem idejében oly sikert nem is
tudtam fölmutatni, milyennek kíválókbb tehetségű
szerencsésebb férfiak dicsekedhettek volna, de még-
is nem egészen hiába éltam, nem minden haszon-
nélkül munkálkodtam, kívánnam magamnak lega-
lább az engedékeny bíráknak megelégedését és
reményleni merhetem, hogy Isten is kegyelmesen
tekintend le inkább igyekezetemre, mint az ered-
ményekre s igralmak szerint nem zárand ki onnan,
hol az erdélyi egyház élén szolgált elődeim része-
sülnek mennyei jutalmában, Az éltető reménynek,
a tulkegyes szeretetnek ily alamszínját nyújtotta
nekem méltóságtok kegyessége és bátorított azon
pályán, melyen Isten kegyelméből jószágos mege-
légedésüket kiérdemelni sikerült a multban, halad-
ni jövőre is, és mint jobbra törekedve, becsületen
szolgálni Istent és választott nyáját, tettleg
tanusítván egyszerűsámd a jövőben is mi volt ne-
kem Erdély egykoron, és mint nem szűnik meg
az lenni mindörökké. Fogadják, kérem, mély há-
lámnak hazafiai és katolikus üdvözlésemmek ki-
fejezését, s higgyék meg, hogy hervadni nem tudó
tisztetéllal maradok, Kalocsán, 1877. sept. hó 27.

A migos statusgyűlésnek alázatos szolgálja, dr.
Haynald Lajos, s. k., kolocsaí érsek.

— **A negyedik színészcongressusra**
a vidéki színtársulatok képviselői tegnapielőtt este
Szikszaynál ismerkedési estélyt tartottak. Sokan
voltak a nemzeti és népszínházról, a vidéki szin-
igazgatók s elsőbrendű tagok közül együtt s ke-
délyesen mulattak későig. A szabadkai színtársu-
lattól ott volt Rónaszék és Egressy Ákos, a kas-
sától Lászy Vilmos igazgató, az araditól Prielle
Péter és Kovács Mórinc, a kolozsváritól Krasznai,
a debreczenitől Vezéri s még többen. A vidéki
társulatok közül nehányat a fővárosi színészek és
írók képviselnek a congressuson.

— **A magyarosodás** érdekében az osz-
trák államvasut magyarországi képviselősege uta-
sította állomásait, hogy az éttermekben jövőre
csak oly felszolgáló pinczérrel vegyenek fel és
tűnjenek meg, kik magyarul is beszélnek. Helye-
sen van.

— **A pápa egészségi állapota.** Rómá-
ból távirják: A legszigorubb ellenőrzés daczára
is kiszivárgott a hír a pápa egészségének rosszabbra
fordultáról. A katasztropha mindinkább közeledik;
a tagok mindinkább bágyadnak, az aggastyán most
már állandóan fekvő beteg és erős csuszos bán-
talmai vannak. Az új konzistoriumot, melyben új
bíborokot nevezetnek ki, a pápa hálósobájában
tartják meg.

— **Viktoria angol királynő** életére
vonatkozólag a Figaro több érdekes apróságot kö-
zöl. Férje halála óta — írja többek közt — a
királynő nem tette le özvegyi ruháját. Még mosi
is gyakran keresi föl azon helyeket, melyekhez
bizonyos emlékek fűződnek. Leginkább szeret Os-
borneban tartózkodni, Wight szigetén. Innen gyö-
nyűrű kilátás nyílik. Szemközti Portsmouth feks-
szik, mely arra emlékezteti őt, hogy ő a „tenger-
ek királynő”-je. Osborne után leginkább Balmo-
ralt kedveli Skóciában. Ott zavartalan magányt
 élvezhet. Egy kis tereben, mely Albert herceg-
től maradt emlékekkel van feldisítve, szokott a
királynő inni és olvasni. Ott írja meg naplóját
is, ott vannak fiatalkori művei, melyek között
sok fordítás található német bölcsészeti művek-
ből, melyekhez a királynő saját eszméit és néze-
teit is hozzácsatolja. E könyv fogja Viktoria iro-
dalmi hagyatékát képezni. A királynő sokszor
egészen incognito szokott Londonba menni, hogy
ott néhány órát töltsön. Midőn leányai társasá-
gában az utcákon végighajtat, a közönség még
kalapot sem emel előtte, tudva azt, hogy a ki-
rálynő magánszemélynek akar tekintetni. Vikto-
ria királynő megszokta már az uralkodást. Telje-
sen uralkodik a hatalmas arisztokratia felett. Mint
anya még nem fejezte be minden kötelességét.
Legközvetlenebb közelségben vannak Lipót her-
czeg és Beatrix hercegnő. Utóbbi elragadó szép,
Bármennyire szerette a királyné többi gyermekeit,
különösen a walesi herceget, leggyöngédebb sze-
retetet két legifjabb gyermeke iránt tanusít. A
történetírő róla jogosan elmondhatja majd egy-
kor: mint királynő, mint házastárs és mint anya
egyaránt nagy volt.

— **Megjelent művek.** „Az erdővidé-
ki barna szénbánya” ismeretése, lapunk szer-
kesztője által, külön lenyomatban is megjelent. A
61 lapra terjedő füzet ára: 15 kr. Káray Ara-
nyos nr. 2. „Ujjab országgyűlési fény és árny-
képei” második bővített kiadásban hagyta el a
sajtót. A mű ára 1 frt 60 kr. Az Abafi La-
jos által szerkesztett „Figyelő” irodalom történeti
közöny deczemberi füzeté gazdag tartalommal
jelent meg. E közöny előfizetési ára: egész év-
re 8 frt.

KÖZGAZDASÁG.

Kimutatás

a kolozsvári takarékpénztár 1877. november havi
üzlet-forgalma.

Bevétel.

235 betét után 93,914 frt 60 kr., visszafi-
zetett váltók 131,730 frt, visszafizetett előlegek
4000 frt, befizetett kamatok váltó s előlegek után
3631 frt 47 kr, illetékek 939 frt 17 kr, jelzá-
log-kölcsönök után kamat 2442 frt 50 kr, értékp-
papirok 1000 frt, értékpapirok kamatai 4530 frt
08 kr, visszafizetett elhelyezmények 75,284 frt
92 kr, elhelyezmények után befizetett kamatok
1051 frt 78 kr, házbér az intézet saját házai
után 422 frt, részvényátíratási díj 16 frt, állam
illeték előlegek után 9 frt 50 kr.

Összesen 318,972 frt 02 kr.

Pénztári maradvány oct. 31-ről 136,357 frt
27 kr.

Főösszeg 455,329 frt 29 kr.

Kiadás.

Visszafizetett betétek s tőkésített kamatok
212 után tétel 87,957 frt 42 kr, betéti folyókama-
tokra 573 frt 32 kr, leszámított váltókra 152,211
frt, előlegek értékpapirokra 4000 frt, jelzálog-köl-
csönökre 4500 frt, értékpapirok vételére 84,925
frt, értékpapirok kamataira 1 frt 68 kr, tiszti
fizetésekre 653 frt 32 kr, kezelési költségekre 3
frt 50 kr, napi biztosí díjakra 132 frt, bécsi el-
ső osztrák takarékpénztár kamatai 25 frt, jöve-
delmi adóra 540 frt 13 kr, házbér jövedelméi adó-
ra 277 frt 67 kr, jötekönyv célú adományokra
25 frt, aprólékos költség az intézet saját házai
után 15 frt 96 kr, bérleg illeték betéti kamatok
után 17 frt 20 kr, állam illeték előlegek után 9
frt 50 kr.

Összesen 334,867 frt 70 kr.

Pénztári maradvány nov. 30-án 120,461 frt
59 kr.

Főösszeg 455,329 frt 29 kr.
Kolozsvárt, 1877. nov. 30-án.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Bérlet 64-ik szám
Kolozsvárt, esütőrtök deczember 6-én 1877.

BANKÁR ÉS BÁRÓ.

Szomornjáték 3 fely. Hugó Károly eszméje után
színpadra alkalmazta Egressy Gábor.

Ezt követi:

A PÁRISI ADÓS.

Vígjáték 1 felvonásban. Franciaából újabban át-
dolgozta E. Kovács Gyula.
Kezdeté pontban 7 órakor.

A „KELET” magán-táviratai.

Feladatott Budapestén decz. 5. 11 ó. 15 p. d. e.
Érkezett Kolozsvárra decz. 5. 11 ó. 40 p. d. e.

Mehemed Ali a Drina mellől a
nizamokat Sophiába rendeli.

Ignatieff európai köruttra készül
Bécsbe, Berlinbe, Párisba, Londonba.

Oroszország — a „Golos” szerint,
— Bolgárország autonómiaját, Örmé-
nyországban területnagyságobboldást,
egy milliárd rubel kárpótlást kíván,
mit Törökország helyett Anglia fi-
zetne meg s kapná érette Krétát.

Belgrádból Milán háborus be-
széde mellett hírlík, hogy angol-tör-
ök fenyegetésre a mozgósítás el-
marad.

Tirnóvánál Szulejman állítólag
nagy diadalt aratott.

A pápa rosszul van.

Távirati tudósítás

a budapesti ártúzsde hivatalos árjegyzé-
teiről deczember 4-ről.

Gabona		F a j	Ára 100 klg.	
			tól	ig
			frt kr	frt kr
Buza	}	bánsági	10 80	11 30
		tiszavidéki	11 15	11 60
		pestvidéki	11 05	11 50
		fehértómezei	10 05	11 50
		bácskai	—	—
Rozs		magyar	7 40	7 70
Árpa	}	takarmány	7 30	7 50
		malátá	8 —	10 —
Zab		magyar	6 50	6 65
Tengeri	}	bánsági	7 70	6 75
		másnemű	6 65	6 70
Repce	}	káposzta	—	—
		bánsági	—	—
Köles		magyar	6 75	7 —
Sokvány (Usanoe)	}	buza	10 75	10 85
		"	10 75	10 83
		rozsa	7 15	7 20
		teng.	—	—
		repce	—	—
"		"	—	—
(ny.) zesz		100 liter százelekként	37 1/2	37 1/2

Hirdetmény.

Udvarhelymegyében a **folyó december-hó 15-re** kitűzött tisztújítás alkalmával egy 600 frt. évi fizetéssel javadalmazott erdősi állomás és egy 400 frt. évi fizetéssel rendszeresített állatorvosi állomás fog 6 évre választás útján betölteni, ez okból felhívatom azon egyének, kik ezen állomások valamelyikére pályázni akarnak, hogy szakképzettségüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket a megye főispánjához **folyó december-hó 15-ig**

benyújtani sziveskedjenek.

Sz.-Udvarhelyt, 1877. december 1-én.

Dr. TÖRÖK ALBERT, alispán.

(55)

(30—33)

Tűzifa eladás

és annak **gőzerővel való felaprítása**

Kolozsvárt a vasúti indóház melletti raktár helyiségben (volt esontiszt-gyár.)

1 öl vagy 4 köbméter apróra vágott tűzifa	13 frt 60 kr.
1/2 " " 2 " " " " " " " " " "	7 frt — kr.
1 " " 4 " " " " " " " " " "	12 frt — kr.
1/2 " " 2 " " " " " " " " " "	6 frt 50 kr.

házhoz elszállítva.

Nagyobb megrendeléseknél egyszerre, mint p. o. egy egész vagon mennyiségű fa kurtára felvágatása 8 frt. Tíz 500 tul. öle csak 1 frt.

Minthogy a tűzifának mind eladásánál, mind pedig a felvágatásánál a legújabb időben sok visszafizetés üzemelt: a t. cz. közönség kényelme tekintetéből egy fűrészszel és fej-szével ellátott legújabb szerkezetű gőzavágót állítottam fel, melyvel alig 1/2 óra alatt 1 öl fát könnyűszerrel felapríthatni.

A valódi 4 köbméteres mértékről, az ölek tömött rakásáról, valamint a fa jószágáról, a t. közönség a fennírt raktári helyiségben magának meggyőződést szerezhet.

Rendelvények elfogadtatnak a nevezett raktáron kívül Veisz József ur középútcza szögletén levő és Vogel Károly ur hidútcza szögletén levő kereskedéseikben.

Tisztelettel:

szentjánosi ferencz.

PÉNZ kölcsönök

5—6% kamatra

telekkönyvezett földbirtok (ha nem tehermentes is) **1000 frttől** kezdve a legmagasabb összegig **törlesztésre**, 5000 forinton felüli kölcsönöket még előnyösebb módokatok mellett gyorsan eszközöl a:

a hat. eng. általános
IPAR- és KERESKEDELMi ÜGYNÖKI IRODA
Kolozsvárt,
párisutca 19. sz. saját házában.
Értekezhetni posta után, vagy személyesen naponta d. u. 1—4 óráig.
(43) (41—)

Legalkalmasabb szívkepzo és léleknezesito

karácsonyi és újévi ajándékok.

STEIN JÁNOS

ERDÉLYI MUZEUM-EGYLETI KÖNYKERESKEDÉSE
Kolozsvárt

(447)

(1—*)

ajánlja

a t. cz. közönség szives figyelmébe

következő

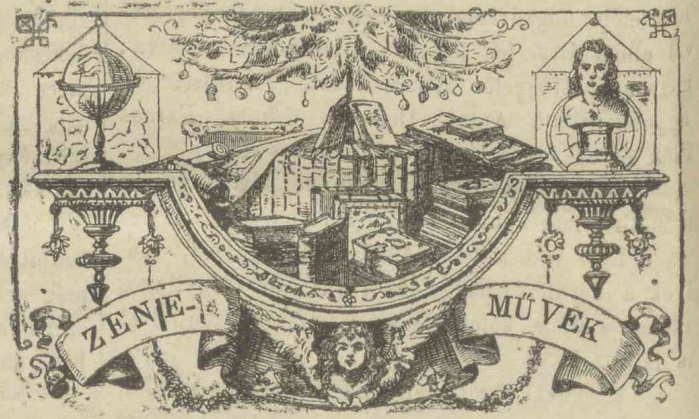
újabb és legújabb kiadásában megjelent

s különösen

karácsonyi és újévi ajándékokna

alkalmas

ifjúsági iratokat és képeskönyveket.

Magyar-német képes abécze. Színes borítékban 40 kr.

Magyar-német képes abécze. Színes képekkel, kötve 60 kr.

Képek az állatországból. 15 színes képpel. Ára 40 kr.

Kedvencz képeskönyv. 12 lapon számos képpel. 50 kr.

Első ibolya. Gyermekes számára írta Czelder Márton. Diszes borítékba fűzve 60 kr.

Állatkomédiák furesa képekkel. 7 színes képpel. Ára kötve 50 kr.

Képes verses könyv. Írta Pánczél Ferencz. 56 gyönyörűen színezett képpel. Ára 1 frt.

Phaedrus Aesopi mesői színezett képekkel. Gyönyörű színnyomatu borítékba kötve 1 frt.

Képek a hazai történelemből az ifjúság számára írta Tanczos János. Színezett képekkel. Diszesen kötve 1 frt 60 kr.

Képek a természetből. Vagner Armin után felmutatja Kovács Antal. Képekkel. Diszesen kötésben 1 frt.

Róma és a római birodalom története. Írta Fleury Lamé. Pompás színnyomatu borítékba kötve egy czimképpel. Ára 2 frt.

Columbus Kristóf, vagy Amerika fölfedezése. Elbeszélve az ifjúság számára 6 színnyomatu képpel, színes borítékba kötve 80 kr.

Kelet tündérvilága. Arab rege, fordította Orbán Balázs. Képekkel. Diszesen kötve 3 frt.

Csemegék kisebb gyermekek számára. Írta Gáspár János k. tanfelügyelő. III. diszkiadás, 2 színes és 2 könyom. képpel, 23 fametszettel.

Gyönyörű színnyomatu borítékba kötve 2 frt 60 kr.

Egy falat kenyér története. Ma a nyomán Szász Domokos. Színes borítékkal 1 frt.

Társalgó-terem. Beszélyék, Fröbel-rendszeréhez alkalmazva 3—10 éves gyermekek számára. Négy színes képpel. Írta Szabó

Endre. Kötve 80 kr.

A kandalló előtt. Mindkét nemű serdült ifjak számára írta Szász Béla egyetemi tanár. 4 könyomatu képpel. Gyönyörű színnyomatu borítékba kötve 1 frt 60 kr.

Ezekon kívül ajánlja választékos raktárát ajándékoknak alkalmas könyvekből magyar, német, angol, francia, sat. nyelven.

Ifjúsági iratok, képes könyvek, diszkiadások, képes diszművek, gyémánt-kiadások, ima- és ájtatossági könyvek, egyszerű és disz-kötésekben. zeneművek, naptárak, földtekék, Fröbel-játékok, stb.

legnagyobb választékban és jutányos áron.

Könyvjegyzékek ingyen és bérmentve.

Vidéki megrendelések rögtön és a legpontosabban intéztetnek el.

Legújabb jeles irodalmi termékek.

Stein János

könyvkereskedésében **Kolozsvárt** következő legújabb művek kaphatók:

DAUDET ALFONZ. Egy boldogtalan története. (Jack). Regény. 3 kötet	3 frt — kr.
TURGENYEV IVÁN. Nov. (Új föld.) Regény.	3 frt — kr.
KEMÉNY ZSIGMOND. Férj és nő. Regény.	2 frt 40 kr.
Férj és nő. Diszkötésben	3 frt 40 kr.
SZÁSZ KÁROLY. Salamon. Történeti költemény	2 frt 40 kr.
Diszkötésben	3 frt 40 kr.
KÁKAY ARÁNYOS (Nro 2.) Országgyűlési fény- és árnyképek 1877	1 frt 60 kr.
SMITH EDWARD. A tápszerek. Az eredeti negyedik kiadás után fordította Hőgyes Endre	4 frt — kr.
B. FIÁTH FERENCZ. Életem és élelményeim. 2 kötet	4 frt — kr.
BARAKONYI KRISTÓF. Biblia magyarázatok a szöszékben és függelékül néhány egyházi beszédek	1 frt 60 kr.
Dr. KONEK SÁNDOR. A magyar birodalom statisztikai kézikönyve, folytonos tekintettel Ausztriára. Második helyesen átdolgozott kiadás	6 frt — kr.
DOBOZI ISTVÁN. Községi- és körjegyzők kézikönyve. Elméleti és gyakorlati útmutató. A legújabb törvények alapján kidolgozva	2 frt — kr.
DÓCZI LAJOS. Csók. Vigjáték 4 felvonásban. Az akadémia által a gróf Teleki jutalommal ki-tüntetett pályamű. Második kiadás. Gyönyörű borítékba fűzve	1 frt 80 kr.
L. von HEYDEBRAND v. d. LASA. Das Pferd des Unterofficiers. Unterweisung über das Pferd im Allgemeinen, seine Fehler etc. Mit 76 Text-illustrationen. Elegant gebunden	2 frt 60 kr.

BÖHTLINGK ARTHUR Dr. Napoleon Bonaparte, seine Jugend und sein Emporkommen. Bis zum 13. Vendémiaire

3 frt 25 kr.

GRETSCHEL H. Dr. und G. WUNDER. Jahrbuch der Erfindungen und Fortschritte auf den Gebieten der Physik und Chemie, der Technologie und Mechanik, der Astronomie und Meteorologie. Dreizehnter Jahrgang. Mit 19 Holzschnitten, im Text

3 frt 90 kr.

WOLF ADAM. Geschichtliche Bilder aus Oesterreich. I. Band. Aus dem Zeitalter der Reformation (1526—1548.)

4 frt — kr.

Gyakorlati útmutató az adó- bélyeg- és illetékszabályok köréből.

Községelöljárók, községi- és körjegyzők, községjegyzői vizsgára készülők és az adóügygel foglalkozók számára.

Írta **Mészáros Caesar**. Harmadik javított, újonnan átdolgozott és bővített kiadás. Ára 1 frt.

„AZ ÚJ KÖZSÉGI TÖRVÉNY”

és

községi előjárók, képviselők és községi közgyűlés hatásköre és teendői közigazgatási és törvénykezési tekintetben, egyszersmind

TANÁCSADÓ

a helyrendelési, szegénységi, út és utcai, tűzi, vásári, erkölcsi, építési, cseléd, mezői, vízi, rendőrségi, választási, erdészeti, idegenügyi, népnevelési, adó, és a községi életre vonatkozó ügyekben, bélyegilletékek és díjak, a járadalmi pótdóról, a törvények magyarázatával, 500-nál több iromány példával.

Az új törvények és miniszteri szabályok és rendeletek szerint újonnan átdolgozott II. kiadás. 37 iv. **Ára 3 frt.** Ezen mű kiadása az 1872-ik évben „A községi törvény” czim alatt 4000

példányban megjelenévé, néhány hónap alatt elkelt. Azon idő óta a könyvkereskedésekben elfogyván, az utolsó években ismételve hirdettetett, de ki nem adatott. 1876 október havában az alulírt könyvkiadó hivatal vette meg a kéziratot, mely most, a legújabb törvényekkel és miniszteri rendeletekkel kibővítve a fennebbi czim alatt készen és rendelkezésre áll.

Tekintettel a tartalomra méltán mondható, hogy az **„NÉLKÜLÖZHETLEN KÉZIKÖNYV”** „megyei ülnökök és közigazgatási bizottsági tagok számára.”

1877. évi XXI. törvényczikk a kisebb polgári peresügyekben való eljárásról.

Ára 20 kr. Zsebkadás, ára 40 kr.

Pénzügyminiszteri utasítás a **közdók kezeléséről** szóló 1876. XV. t. cz. 49. §. felsorolt **elemi csapások** által okozott károk felvétele, a kárfelvételi munkálatok készítése, felülvizsgálása és az **adóelengedés** megállapítása tárgyában. Ára 25 kr.

Julius Verne's gesammelte Schriften.

Volks- und Familien-Ausgabe.

VERNE összes regényei jelen csinos kiadásban 100 füzetben fognak megjelenni, minden füzet egy sikerült fametszésű képpel ellátva. Egy füzetnek ára 25 kr. **Az első kapható Stein János könyvkereskedésében hol a folytatás pontos kézbesítéséről gondoskodva van.**

Brockhaus's kleines Conversations-Lexikon.

Encyklopaedisches Handwörterbuch, Dritte vollständig umgearbeitete Auflage. Mit zahlreichen Karten und Abbildungen.

Brockhaus nagy ismeretárának e kisebb kiadása megjelent 2 heti időközönként összesen 40 füzetben, füzetenként 3 ivnyi tartalom- és 1—2 képpel. Egy füzetnek ára 20 kr. **Az első füzet kapható Stein János könyvkereskedésében hol a folytatás pontos kézbesítéséről gondoskodva van.**